

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

CAMPINGUL — ATRAȚII ȘI RISCURI

DIN SUMAR:

- Terra se urbanizează ● Mărturii de după execuție
- Filme, vedete, spectatori ● Meniuri de acum 30.000 de ani
- Revelarea capacităților precoce ale copiilor
- În ritm de castaniete ● Pagina de umor

28

ANUL XXVII
(1373)
9 IULIE 1971

Calitatea
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală
Calitatea actuală

**INDUSTRIA
EXTRACTIVĂ**

Petrolul in lume

Pină acum s-au extras pe glob circa 30 de miliarde de tone de petrol și cadențele sporesc mereu. În momentul de față se extrag 2 500 000 000 de tone pe an. Numărul de țări în subsolul cărora a fost găsit petrol a ajuns la șaiszeci.

Exploatarea zăcămintelor de gaze naturale se dezvoltă totuși și mai rapid: extracția mondială depășește un miliard de metri cubi.

Iar previziunile pentru viitor afirmă că spre sfârșitul anului 1980 extracția mondială de petrol va ajunge la 4 000 000 000 de tone și spre sfârșitul lui 1990 va trece de 5 000 000 000.

Există, însă, suficiente rezerve de petrol în subsolul Terrei? Acum 10—20 de ani, când nevoile și consumul de petrol erau incomparabil mai mici, s-au auzit avertismente care preziceau că într-un deceniu-două omenirea va fi confruntată cu o „foame de petrol”. Progresele realizate între timp pe plan științific și tehnic, utilizarea unor noi metode de prospectare au făcut totuși ca volumul rezervelor cunoscute să crească mereu. Astăzi se știe, de pildă, că subsolul ținuturilor arctice ascunde cantități fabuloase de petrol și gaze naturale. Și același lucru se poate spune și despre adâncurile marine. Cu prilejul recentului Congres mondial al petrolului, ținut la Moscova, André Bouillot, președintele Asociației franceze a tehnicienii-

Un nou bazin petrolifer : Kazahstanul

lor din petrol, a enumerat printre noile bazine: zonele arctice ale Alas-căi și Canadei, apele riverane ale Braziliei și arhipelagului Trinidad-Tobago, bazinul lui Putumayo în Ecuador și Columbia, deșerturile vestice din R.A.U. și Tunisia, bazinul golfului Guineei, apele riverane ale Australiei de sud și Noii Guinee, bazinele mărilor care scaldă insulele Iava, Sumatra și Kalimantan. În Europa occidentală, care pină nu de mult era socotită vitregită din acest punct de

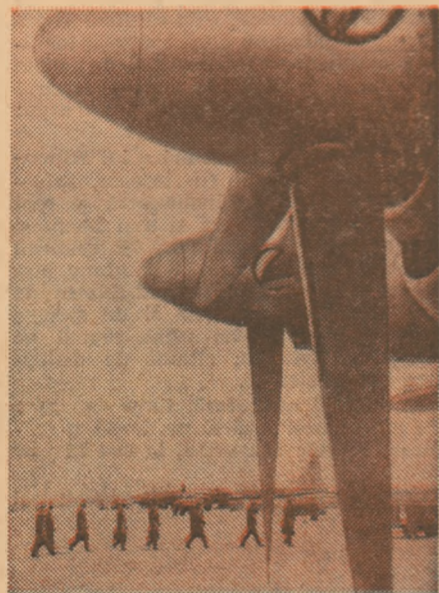
vedere, s-au descoperit zăcăminte în Marea Nordului, în apropierea țărmurilor mediteraneene ale Spaniei și în nordul Republicii Federale a Germaniei.

După cum au arătat, în cadrul ace-luiasi Congres, Valentin Șașin, ministru- rul Industriei petrolifere a U.R.S.S. și geologul V. Semenovici, mari rezerve de petrol și de gaze naturale au fost descoperite și în Siberia de vest, în regiunea Orenburg și în vechile bazine petrolifere și gazeifere din partea europeană a Uniunii Sovietice. Foarte promițătoare sînt și Kazahstanul și Asia Centrală, precum și platu- l continental al mărilor și oceanelor care scaldă Uniunea Sovietică.

Toate acestea autorizează previziuni optimiste pentru viitor. S. Orudjiev, prim locțiitor al ministrului Industriei petrolifere a U.R.S.S. a declarat că, după părerea sa, nu există motive de îngrijorare pentru deceniile următoare și că e prea devreme să se afirme că rezervele de petrol ar fi amenințate cu epuizarea.

În acest context, al VIII-lea Congres mondial al petrolului — cel din- tîi s-a ținut la Paris în 1960 — s-a ocupat mai ales cu problema foraju- lui la mari adîncimi, cu valorificarea resurselor petrolifere și gazeifere din mări și oceane, cu utilizarea ordina- toarelor și metodelor cibernetice pentru citirea observațiilor și măsurătorilor fă- cute de geologi, interpretarea datelor furnizate de prospectarea seismică, evaluarea rezervelor și precizarea me- todelor de extracție a lor, în sfîrșit pentru comanda automată a rafinării- lor.

V. P.

Perioada examenelor. Un colocvlu la înăl- țime (Școala de ingineri pentru aviație)
Foto : L. Ustinov (A.P.N.)

CIRCULAȚIE

**Transportul
și beneficiarii lui**

Rețeaua de transport a Moscovei este una din cele mai mari și mai variate din lume. Ea include linii de metro și căi ferate, trasee de autobuz și tramvai, căi aeriene și de apă. Era, de aceea, firesc ca schița dezvoltării ulterioare a mijloacelor de transport din capitala sovietică să fie elaborată de un vast colectiv de specialiști.

În clipa de față, diversele ramuri ale transportului urban al capitalei sovietice sînt utilizate de peste cinci miliarde de călători. Peste puțin timp această cifră va spori la 6,8, iar în- tr-un viitor mai îndepărtat la 7 miliar- de pe an.

Dar cel mai solicitat mijloc de transport este metrourul. De aceea și grija edililor Moscovei se concentrea- ză mai cu seamă asupra lui. Pină în 1976 liniile de metro vor însuma 185 de kilometri iar numărul stațiilor va fi de 111.

Calea ferată transportă lunar din Moscova spre alte localități aproape un milion de oameni. În 1980 numă- rul călătorilor spre localitățile subor- donate va fi de două ori mai mare, iar transportul de mărfuri de peste 1,5 ori. De aceea se prevede recon- struirea mării căi ferate inelare din jurul Moscovei.

Trenurile suburbane se perindă în gările capitalei sovietice cu o frec- vență de 3—4 minute. Dar specialiș- tii socotesc că ar putea fi și mai „dese”, de pildă, 36 de trenuri elec- trice în orele de vîrf.

Rețeaua de șosele pentru automo- bile din regiunea Moscova însumează 9.500 kilometri. Prin porțiunile mai circulante ale unora din ele se perindă pină la 20.000 de automobile în 24 de ore. În următorii 10—15 ani intensi- tatea traficului va spori și mai mult; înăuntrul zonei de parcuri care încon- joară orașul — cu 70.000; în zonele suburbane cu 400.000, iar în regiunea Moscova cu 200.000 de mașini în 24 de ore.

Numărul sporit de vehicule reclamă, firește, dezvoltarea rețelei rutiere. S-a hotărît, de aceea, construirea unui număr de zece șosele care vor lega Moscova cu regiunea ei și cu alte orașe. Toate autostrăzile spre marile orașe vor avea 6—8 benzi, mai multe nivele la intersecții și vor ocoli așe- zările din calea lor.

Pe drumurile de apă care duc spre Moscova au sosit sau plecdt în cursul anului 1967 nouă milioane de călă- tori. În 1980, numărul călătorilor care vor utiliza acest mijloc de transport va fi de 23 milioane. Pentru pasagerii viitorului apropiat se construiesc acum catamarane, motonave glisante și nave cu aripi subacvatice.

MERIDIANE

Orașul-erou (II)

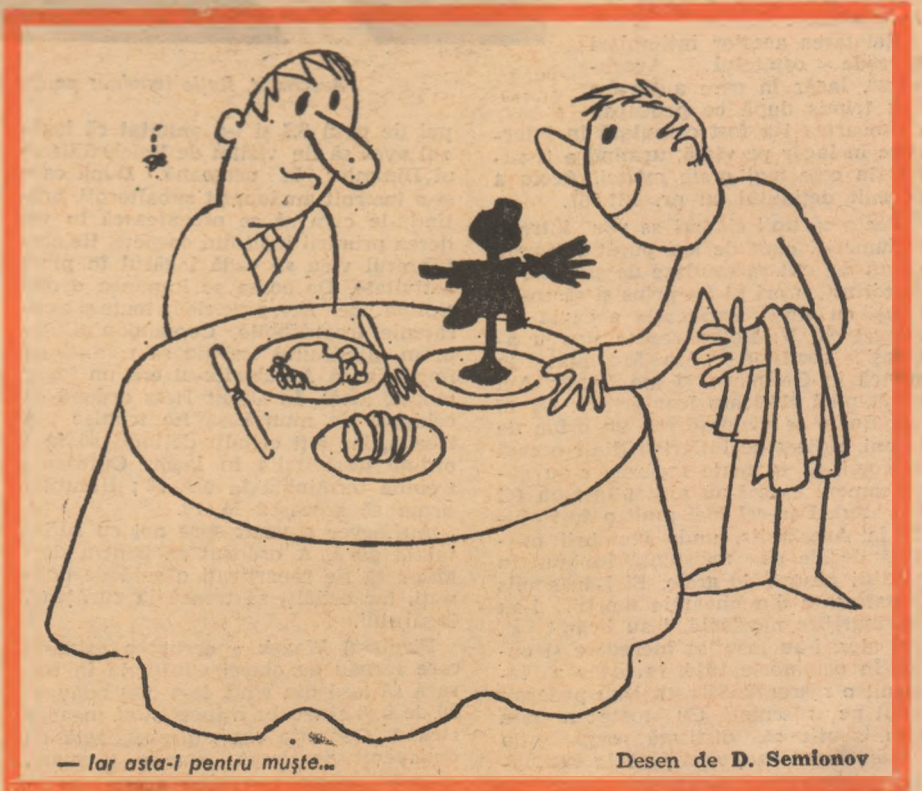
Orașul s-a transformat din temelii! Străzi drepte, moderne. Case cu o arhi- tectură variată, înzestrate cu tot ce este necesar unui trai civilizată, cartiere și raioane ale unei așezări urbane contem- porane. Uzinele sînt așezate pe malul fluviului, apoi vine panglica magistral- elor care asigură circulația și trans- portul; urmează o vastă zonă verde, plantată cu arbuști și copaci, flori, mul- te și felurite. Și, în sfîrșit, panglica blocurilor de locuit unde se află și edi- ficiile obștești. Ediliile plănuesc să uni- fice orașul cu noua, tinăra localitate Voljsk, ridicată în ultimii cincisprezece ani pe malul stîng al fluviului, dar a- vind deja peste două sute mii de locui- tori. În felul acesta, orașul de pe Volga se va întinde pe ambele maluri avînd la mijloc apele fluviului, strandurile, stadioanele sportive, zonele de odihnă. Am aflat că peste cinci ani problema spațiului locativ va fi de deplin rezol- vată, că și astăzi se acordă de fiecare locatar un spațiu cu 50 la sută mai mare decît în mod obișnuit. Populația crește vertiginos. Și cînd te gîndești că, în 1943, nu mai erau decît 32 de mii de supraviețuitori. Locuitorii orașului construiesc gîndind mereu la viitor. Dar nici o clipă nu uită trecutul.

Alături de ghizii noștri voluntari ur- măm firul bățăliilor al căror ecou ră- sună mereu. La tot pasul te întîmpină monumente, plăci comemorative, iar lo- calnicii sînt gata mereu să-ți povesteas- că totul. Colina lui Mamai. Cel mai înalt loc al orașului. Aici s-au dat lupte înverșunate, fără răgaz, timp de 140 de zile. Colina trecea din mină în mină. Fămîntul a fost ars, birjolit de projec- tile de artilerie, fără bombe aruncate cu miile. În 1943, aici erau între 500 și 1 250 kilograme de schije pe metru pătrat. Acum sosesc zilnic mii și mii de vizitatori străini și sovietici, care culeg schije și le iau drept amintire. Și to-

tuși, la 28 ani de la bătălia Stalingra- dului, pe colina lui Mamai am găsit schije să-mi umplu buzunarele, să le a- duc drept amintire acasă. Începînd de la debarcaderul de pe mal urcă trepte marcate de ambele părți cu o suită de compoziții sculpturale. Pe colină se află un ansamblu arhitectonic măreț, stră- juit de sculpturi monumentale, care re- prezintă diferite etape ale luptei, fapte de eroism înalt, și totul transmite o at- mosferă de sobrietate gravă. Monument- alul se reliefează din fiecare idee și este plastic intruchipat cu o măiestrie înaltă. În rotunda de pe vîrf colinei arde flacăra nestinsă în amintirea celor căzuți, iar dincolo de edificii se ridică, dominînd întregul oraș, fluviul, împre- jurimile, uriașa intruchipare a „Patriei mame” simbolizată prin chipul unei fe- mei care cheamă la luptă. În bătălia Stalingradului s-au înfruntat peste 2 milioane de oameni. Aici au fost încercu- cite 22 divizii hitleriste cu 330 mii de ostași și ofițeri. Aici a fost desăvîrșită la 26 ianuarie 1943 intercuierea cotropi- torilor nazisti. Iată clădirea magazii- nului în subsolul căruia a capitulat von Paulus. Iată ruinele morii unde s-au dat lupte cumplite. Iată „Casa lui Pavlov” unde două duzini de ostași so- vietici au ținut piept unei divizii hitle- riste. Stăteam cu capul descoperit în fața obeliscului înălțat în amintirea ce- lor căzuți, cu sufletul adînc răscolit, cu gîndul la marea lor jertfă... În fața Uzinei de tractoare stă neclintit tancul T-34, iar pe poartă ies noi generații de DT-75, urmîndu-și drumul spre cîmpiile U.R.S.S. și ale altor țări... Clădiri, străzi, cartiere, raioane: monumente peste tot. Orașul are marea muzeu de apăra- re al Stalingradului, dar fiecare uzină își are muzeul ei propriu. Chiar și ra- finăria, care numără doar zece primă- veri. Peste tot e ceva de povestit. Des- pre faptele din trecut, despre cele de astăzi. Tov. Manko, redactorul șef al ziarului „Vologradskaja Pravda” ne-a relatat despre elanul constructorilor care, chiar în ziua sosirii noastre, publi- casedă noile lor angajamente. Ne-au vorbit despre faptele zilei de azi și gîn- durile de viitor directorul uzinei „Oc- tombrie Roșu”, P.A. Matevosian, vete- ran al uzinei din 1934, numit director din 1943, vechi comunist, Erou al Mun- cii Socialiste, inginerul șef al tinerei ra- finării — tov. Derich și secretarul co- mitetului de partid Donskov, precum și toți oamenii cu care ne-am întîlnit. Cu gîndul spre viitor, ei nu uită totuși tre- cutul. Pentru că dacă orice oraș din lum- e își are trăsăturile sale caracteristice, trăsături care îi sînt proprii numai lui, Volgogradul de astăzi este o îmbinare armonică între istorie și contempora- neitate, trecutul lui măreț contopindu-se cu ziua de azi, la fel cum monumentele în amintirea rezistenței eroice întră or- ganic în urbanistica generală a acestui oraș modern ce poartă adînc amprenta construcției comuniste.

Viața vie, intensă, pulsează peste tot. Tineri și vîrstnici, bărbați și femei de- pun un efort uriaș pentru îndeplinirea planurilor îndrăznețe, pentru găsirea unor resurse noi și unor soluții inge- nioase în vederea depășirii lor. Aici, unde s-a dat cea mai formidabilă bătă- lie din istoria războaielor, oamenii se gîndesc la muncă pașnică pusă în ser- viciul binelui omenirii. Și nu din întîm- plare, prima stradă care a început să fie construită pe ruinele Stalingradului și-a încrustat dintru început numele nou : STRADA PĂCIL.

Nicolae Moraru

— Iar asta-l pentru muște...

Desen de D. Semionov

MĂRTURII DE DUPĂ EXECUȚIE

Din amintirile unui condamnat la moarte

După cumplite încercări și evadări neizbutite din lagăre, Vadim Boiko — autorul unui interesant volum de memorialistică publicat sub titlul „Mărturii de după execuție” — fusese adus la Gestapo-ul din Cracovia, torturat și condamnat la moarte prin împușcare.

Dar povestea lui abia de aici începe. Să-i dăm deci chiar lui cuvântul :

„...Hai, gata! a răcnit Kraus.

M-am întors cu spatele spre panou și mi-am pironit privirea în ochii zbirului care, cu arma la umăr, țintea spre capul meu.

— Eins! — a zberat iar Kraus.

În clipa aceea cumplită am văzut, cu ochii minții, obrazul îndurerat al mamei și, cuprins de deznădejde, am șoptit: „Mamă, sint bolnav... foarte bolnav!”

— Drei! am auzit din nou glasul călăului. Istovit de torturile la care fusese supus, o fracțiune de secundă nu mi-am mai dat seama unde eram și m-am întrebat: „Ce-i cu mine? Ce caută Kraus aici? Ah, mă execută”. Țeava neagră a carabinei mă privea direct în ochi. Și în aceeași clipă am auzit: „Foc!” și o lumină orbitoare m-a izbit fulgerător în față. M-am prăbușit...

...Dar, se mai întâmplă ca nu toți cei executați să moară. Mai întâi nu mi-am dat seama unde mă aflam. Fusesem împușcat doar. Or, te pomenesti că Kraus se prefăcuse numai că mă împușcă. Sperase, probabil, că în fața carabinei aveam să mă înspăimînt, să dau înapoi deci, și să-i trădez pe cei care mă trimiseseră, cum credeau ei, în misiune.”

Relatarea acestor întâmplări precede capitolul „Auschwitz”, lagăr în care autorul a fost trimis după ce pedeapsa cu moartea i-a fost comutată în internare în lagăr pe viață, urmînd a fi supus la cele mai grele munci. Acolo a devenit deținutul cu nr. 131.161.

Poate că unii cititori se vor întreba nedumeriți cum de s-a putut întâmpla ca un deținut să evadeze de șase ori și de tot atîtea ori să fie prins și să scape totuși cu viață. Explicația e că la interogatorii, V. Boiko repeta mereu aceeași versiune: „Am fost luat la muncă în Germania și am fugit. Am cerșit pînă cînd am fost prins”. La 16 ani, Boiko se dădea drept un orfan de 14 ani, ridicat de hitleriști dintr-o casă de copii. Și în toate lagărele s-au găsit oameni care l-au ajutat într-un fel sau altul. Dar cel mai mult a fost ajutat la Auschwitz, unde membrii mișcării ilegale de rezistență luptau în condiții nespuse de grele. Ei l-au smuls literalmente din ghearele morții, i-au dat îngrijire medicală, l-au hrănit și, mai ales, i-au insuflat încredere și curaj. În octombrie 1944, în lagăr a izbucnit o răscoală. SS-iștii i-au pedepsit crunt pe răsculați. Cu toate acestea n-au izbutit să distrugă organizația ilegală, care a acționat pînă la evacuarea lagărului.

Și acum să-i dăm cuvîntul numai lui Boiko.

Dacă cineva mi-ar fi spus că am să-l cunosc pe Heinrich Himmler, ba chiar am să vorbesc cu el, l-aș fi socotit nebun. Atotputernicul Reichsführer SS, șeful poliției germane, mai marele tuturor călăilor și eu! Nici nu mi-aș fi putut imagina așa ceva. Era un lucru de domeniul fantasticului. Și totuși...

Ziua de 21 iulie 1943 începuse, bineînțeles, ca de obicei cu apelul. Aufmeyer, șeful de baracă, primise raportul de la Paul, subalternul lui, inspectase de două ori deținutul, numărîndu-i cu băgare de seamă, semnase în foaia de raport, după care plecase în Appelplatz-ul central ca să dea, la rîndu-i, raportul superiorului său. Noi rămășesem aliniați în front așteptînd să ia sfîrșit repartizarea la muncă. Dar cu toate că trecuse ora apelului, sirena nu anunța totuși dispersarea. Făceam tot felul de supoziții. Simțeam că se întîmplase ceva neobișnuit.

Inspecție neobișnuită

Cel mai mult ne alarmase împrejurarea că de astă dată rapoartele șefilor de barăci fuseseră primite chiar de Rudolf Hess, comandantul lagărului, lucru absolut ieșit din comun. Cum am aflat mai tirziu, după ce primise rapoartele, Hess i-a aliniat în careu pe șefii de barăci și pe ofițerii din cor-

stivele de cadavre așezate cu grijă, pedant chiar, unele peste altele și stropite cu clor, se puteau vedea arbuști frumos tunși și gazon crud, straturi de flori, alei presărate cu nisip alb și o mulțime de tăblițe proaspăt vopsite cu indicații în diverse limbi. Pretutindeni domneau o curățenie și o ordine ideale, de parcă lagărul se pregătea să primească turiști aflați într-o vizită de agrement. Numai scrinciorurile și finitiile arteziane mai lipseau. Dacă n-ar fi fost duhoarea crematoriilor, gardurile de sîrmă ghimpată, turnurile de pază cu mitralierele gata să intre în acțiune, barăcile sinistre și locatarii lor — care aminteau mai degrabă de niște fantome decît de făpturi vii — lagărul de la Auschwitz ar fi putut trece drept un sanatoriu.

Vestea apropiatei veniri a lui Himmler se răspîndise cu iuteala fulgerului. Deținutul se închiseseră și mai mult în ei, deveniseră și mai tăcuți, și mai sumbri. Căci cu toții își spuneau că nu se puteau aștepta la nimic bun de la vizită. Himmler mai fusese de cîteva ori la Auschwitz și de fiecare dată după vizita lui uzina morții își întefise activitatea, ritmul de distrugere se accelerase.

În această atmosferă, timp de șase ore am muncit fără să ne dezdoim spînzura, în cele din urmă, la ora 12 ni

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

lungul peronului. Apoi, înainte ca Himmler să intre în lagăr, detașamentul de pază a ocupat toate barăcile, atelierile, aleile.

În jurul orei 14 încordarea a atins apogeul. Deținuții stăteau de două ore nemișcați, aliniați în fața barăcilor. Cîțiva dintre ei nu rezistaseră la arșița insuportabilă și la încordarea cumplită și căzuseră în nesimțire. Fuseseră imediat tîrîți spre W.C.-uri.

Himmler hotărîse să viziteze lagărul pe jos. Era lagărul lui preferat și îl iubea ca pe o odraslă. Fără să răspundă la repetatele „Heil”-uri, a intrat fără grabă pe poartii lagărului, îmbrăcat într-o imaculată uniformă SS de culoare albă; avea picioarele strimbe și o figură tipică de mic negustor neamț din vremea aceea. Alături de el pășea mărunt și gîfînd Hess, care în ziua aceea toridă de iulie își purta greu cele 100 de kilograme. În spatele lui Himmler se înșirau, într-un zid compact, generalii și ofițerii din suita lui. Alaiul era încheiat de zecile de ofițeri SS din lagăr: Moll, șeful crematoriilor, Berger, șeful Gestapoului, doctorul Mengele etc.

Himmler privea atent la tot ce vedea. — Numai la Auschwitz mă relaxez cu adevărat și mă simt liniștit, îi mărturisii el la un moment dat, cu un aer foarte convins, lui Hess.

— Da, la noi toate merg bine, e liniște... îi ținu isonul comandantul lagărului.

În stînga porții era singurul mesteacăn din incinta lagărului. Himmler se opri în loc și pe fața-i, altminteri impenetrabilă, se ivi un simulacru de zîmbet.

— Ce mindrețe de copac, observă el. Băgați de seamă să fie bine îngrijit!

— Herr Reichsführer, supraveghez personal modul cum e îngrijit mesteacănul, se grăbi să-l asigure comandantul lagărului, bucuros că în ziua aceea mai marele lor era bine dispus.

Himmler își exprimă dorința să înceapă inspectarea lagărului cu barăcile-carantine. Tot alaiul porni deci spre baraca A2, aflată destul de departe de poartă.

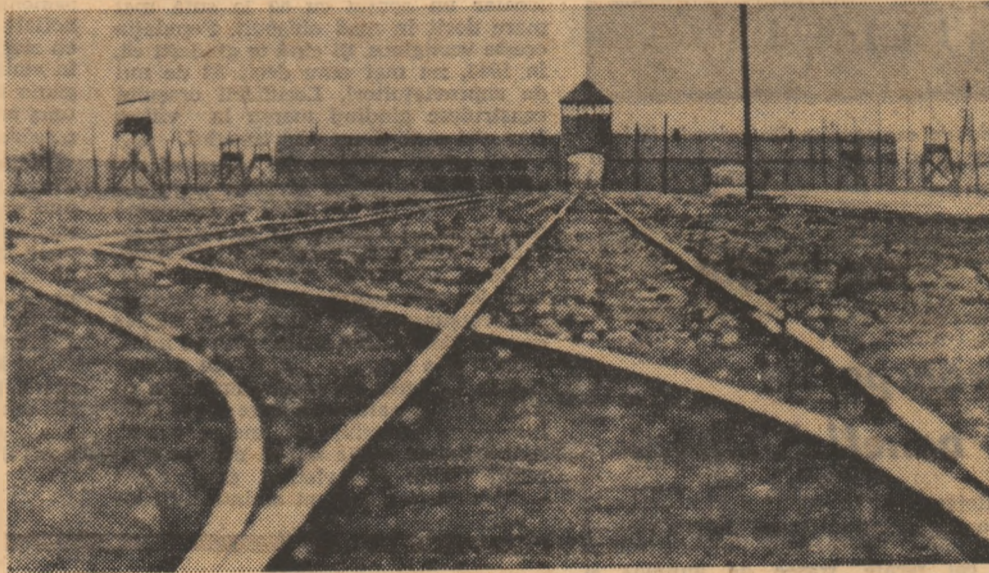
Căpetenia SS-ului nici nu se zărea încă la orizont, dar șeful barăcii noastre era gata să-l primească. Răcni: „Mützen ab!” („Jos bonetele!”) și două mii de bonete se izbiră de pîntecele deținuților, făcînd un zgomot tunător. Încremenisem cu toții, temîndu-ne nu numai să ne mișcăm, dar chiar să respirăm. În cele din urmă, de după un colț al barăcii vecine, nr. 4, se auzi un „Achtung!” răsunător și strălucita suită se arătă în fața noastră.

Aufmeyer zberă și el, cu un glas gătit de groază: „Achtung!” și, făcînd un pas înainte, se pregăti să dea raportul. Dar abia apucă să ridice mîna dreaptă pentru salut nazist și să roștească: „Herr Reichsführer...” că Himmler îl opri cu un gest de nerăbdare și se îndreptă spre deținutul aliniați. Toată suita porni grăbită după el. De la locul nostru vedeam calotele înalte ale chipielor cu vulturi și cranii pe cocarde, uniforme albastre cu lampasuri roșii pe pantaloni bufanți ai generalilor și uniforme negre ale SS-iștilor de rang mai mic. Nasturii, cataramele, curelele lăcuite și tocurele pistoalelor străluceau în soare.

Singurul îmbrăcat în alb, Himmler părea o cioară albă într-un stol de păsări de pradă; spre deosebire de ceilalți, la el sclipeau numai lentilele ochelarilor, acoperiți aproape pe jumătate de cozorocul chipiului îndesat mult pe frunte. Generalii îl priveau servil, urmați de ofițerii cu grade mai mici. Se vedea de la o poștă că nu lagărul, deținutul, îi interesau, ci numai dispoziția mai marelor lor. Linguseala lor servilă era evidentă.

Vadim Boiko

(Va urma)

Auschwitz, stație terminus pentru milioane de condamnați...

pul de pază SS și i-a anunțat că lagărul avea să fie vizitat de Reichsführerul Himmler în persoană. După care și-a instruit amănunțit subalternii, arătîndu-le cum să se pregătească în vederea primirii înaltului oaspete. Reichsführerul voia să vadă lagărul în plină activitate. De aceea se impunea o disciplină de fier, precizie în toate și o curățenie ireproșabilă. Comandantul suprem al SS-ului trebuia să rămînă cu impresia că Auschwitz-ul era un lagăr model, ideal. În sfîrșit Hess ordonă ca echipele de muncă să fie trimise la treabă, iar toți ceilalți deținuți să facă ordine desăvîrșită în lagăr. Curățenia trebuia terminată la ora 12; Himmler urma să sosească la 13.

Aufmeyer a venit spre noi cu suflul la gură. A ordonat ca pentru dormitor să fie repartizați o sută de deținuți, iar ceilalți să treacă la curățenia lagărului.

Pirpiriu Wazek a cerut ca oamenii care făceau de obicei curățenia în baracă să iasă din rînd, le-a mai adăugat 80 de inși și treaba a început să meargă strună. Operația era supravegheată de delincvenți de drept comun germani, care ne izbeau necruțători cu bastoanele peste spinare. Am muncit pe brînci și pînă la urmă totul a început să strălucească de curățenie. Lingă

s-a ordonat să încetăm lucrul și să ne aliniem, cu toții, în fața barăcilor. În lagăr s-a lăsat o liniște neobișnuită, de rău augur. Pînă și sentinelele din turnuri încremeniseră.

O cioară albă într-un stol de păsări de pradă

Himmler și suita lui au sosit cu un tren special, alcătuit din patru vagoane blindate. Un vagon era ocupat de Himmler, un altul de suita lui, iar celelalte două de detașamentul de pază.

Reichsführerul SS era însoțit de: Obergruppenführerul SS Ernst Kaltenbrunner, șeful serviciului de siguranță al Reichului (SD); Brigadenführerul SS Walter Schellenberg, șeful serviciului de spionaj al S.S.-ului; Obergruppenführerul Oswald Poll, șeful direcției generale a Intendenței trupelor SS; Standartenführerul Adolf Eichmann, șeful secției a IV-a a direcției B-4 a SS-ului; Hauptsturmführerul SS Otto Skorzeny, șeful diversioniștilor SS sau, cum i se spunea atunci, șeful direcției a VI-a, și alți funcționari superiori ai Reichului fascist.

Mai întîi a coborît din tren garda personală a lui Himmler și s-a aliniat de-a

Așa s-a încheiat povestea unchiului Vanea... (Scena finală din ecranizarea celebrei piese a lui Cehov, realizată de Andrei Mihalkov-Koncealovski, cu Innokenti Smoktunovski în rolul principal).

INTERVIU

O actriță cu noroc la regizori

Galina Polskih a sărbătorit recent un jubileu : s-au împlinit zece ani de cind, fiind încă studentă la Institutul de cinematografie din Moscova, a interpretat primul ei rol mare (și pînă azi unul dintre cele mai izbutite) în filmul lui Iuli Karasik „Cîinele Dingo”. Poetica poveste despre o primă iubire a fost premiată la Festivalul de la Veneția.

— Mi-am dat seama că am jucat bine după ce au început să mi se propună roluri de fete romantice, care se îndrăgostesc neapărat.

În același an, Galina Polskih a jucat în filmul pentru televiziune „Scara” al debutantului Edmond Keosaian, tot o poveste de dragoste și tot premiată, la Festivalul de la Monte-Carlo.

Începutul a fost, deci, strălucit. Interpretarea tinerei actrițe cucerea prin sinceritate și prospețime. Presa și spectatorii au început să se intereseze asiduu de noua stea, regizori cunoscuți ai ecranului sovietic au distribuit-o în roluri mari. Iată doar cîteva nume și cîteva titluri : Grigori Ciuhrai — „A fost o dată un moș și o babă”, Serghei Gherasimov — „Ziaristul”, Gheorghii Danelia — „Hoinăresc prin Moscova”, Piotr Todorovski — „Fidelitate”.

— N-am de ce să mă plîng, soarta a fost bună cu mine. Am avut parte de personaje interesante, bogate sufletește, cu un destin care mi-a dat prilej de meditație. Am avut noroc și de regizori — începînd cu Serghei Gherasimov, profesorul meu de la institut, și terminînd cu tînărul Edmond Keosaian.

— Ce credeți, sînteți o acrită „dificilă” pentru regizori ?

— Cred că nu. De obicei stabilim contactul foarte repede. Ceea ce este extrem de important, deoarece regizorul (dacă-i un artist autentic) trebuie să-și exprime în film punctul său de vedere asupra lumii inconjurătoare. De aceea mă străduiesc în primul rînd să înțeleg ce vrea să spună.

Am întreat-o pe Galina Polskih care sînt amintirile ei cele mai vii de pe platoul de filmare. Actrița mi-a vorbit de filmul pentru televiziune „Balada

comisarului” al tînărului regizor Aleksandr Surin. Acțiunea se petrece pe o mică insulă pe care nîmerește un comisar tînăr, grav rănit. Eroina și familia ei îl ascund în casa lor spre a-l scăpa de o bandă de ofițeri albi care îl urmăreau.

— Imi amintese toate amănunțele din timpul turnării. Mă întorceam acasă zdrobită de oboseală, dar și cu sentimentul reconfortant că am dat tot ce puteam. A fost o muncă adevărată, și asta mi-a plăcut. Mă bucuram că imi meritam odihna după o zi încărcată.

Cînd vorbește despre roluri, actrița are un fel particular de a le aprecia. În procente. Cutare rol l-a jucat de sută la sută, pe celălalt aproape de sută la sută, pe altul numai de șaizeci la sută !

În ultimul timp Galina Polskih e solicitată în străinătate. A jucat în filme germane, poloneze, ungurești.

— Dar acasă în ce vă vedem ?
— Sînt pe cale să termin serialul pentru televiziune „Umbrele dispar la amiază”. Este un film istoric, care îmbrățișează o lungă perioadă de timp. Rolul meu nu seamănă cu cele de pînă acum. Sînt o femeie simplă, trecută de prima tinerețe. Căci e timpul să mă maturizez și pe ecran.

Mihail Leontiev

VII, '71

Filme, vedete, spectatori

La I Festival internațional al filmului de la Moscova (1959) au participat 42 de țări, care au prezentat în concurs 32 de filme de lung metraj și circa 50 scurtmetraje (numărul acestora a rămas cam același și la edițiile următoare).

Al II-lea Festival : anul 1961 ; 55 de țări, O.N.U. și UNESCO ; 33 de filme.

Al III-lea Festival : 1963 ; 55 de țări și O.N.U. ; 35 de filme.

Al IV-lea Festival : 1965 ; 67 de țări, O.N.U. și UNESCO ; 34 de filme.

Al V-lea Festival : 1967 ; 69 de țări, O.N.U. și UNESCO ; 34 de filme. La această ediție s-a adăugat și Festivalul internațional al filmelor pentru copii la care au fost trimise 18 filme.

Al VI-lea Festival : 1969 ; 71 de țări, O.N.U. și UNESCO, Consiliul internațional al cinematografiei și televiziunii, Federația internațională a presei cinematografice (FIPRESCI), Corporația internațională a scenariștilor și UNIATEC ; 32 de filme, 35 de filme pentru copii.

Premiile celei de a VII-a ediții a Festivalului de la Moscova, care va începe la 19 iulie : Trei medalii de aur și trei de argint, patru premii de interpretare, un premiu pentru scurtmetraje artistice, două pentru scurtmetraje documentare și două pentru filme de știință popularizată.

Regizorul sovietic Serghei Bondarciuk este singurul deținător a două Mari premii ale Festivalului pentru filmele „Soarta unui om” și „Război și pace”. „Război și pace”, care a rulat în 82 de țări, a primit și distincția supremă a Academiei americane de film — premiul Oscar.

De cîte două ori Marele premiu al Festivalului Moscovit a luat drumul Italiei și al Ungariei. În 1963, premiul I a fost Federico Fellini, cu „Sati”, în 1969 — Pietro Germi, cu „Serafino”. În 1965, juriul a acordat distincția supremă filmului „20 de ore” al lui Zoltan Fabri, iar în 1967 — filmului „Tatăl” al lui Istvan Szabo.

Palatul Congreselor de la Kremlin, cu o capacitate de 6150 de locuri, a devenit, din 1963, scena principală a Festivalului. Sala de spectacol are 52000 de

Sophia Loren a fost pînă acum favorita nr. 1

metri cubi, ecranul obișnuit măsoară 13,7/10 metri, ecranul lat — 25/10 metri, iar ecranul panoramic — 28/10 metri. Filmele hors concours rulează la cinematografele „Okteabr”, „Rossia”, „Udarnik” și „Kosmos”, cele mai mari din Moscova.

Africa a intrat în competiție la edi-

ția din 1961, cu filmele prezentate de Dahomey, Mali și Guineea.

Actorii englezi au cules cele mai multe premii de interpretare masculină. În 1961 juriul a votat pentru Peter Finch („Procesul lui Oscar Wilde”), în 1967 laurii au fost așezați pe fruntea lui Paul Scofield („Un om pentru eternitate”), în 1969 a ieși câștigător Ron Moody („Oliver !”). Tot în 1969, premiul de interpretare feminină a revenit Irinei Petrescu pentru „Răutăciosul adolescent”. De două ori trofeul a fost dus în America : de Steve McQueen (pentru „Marea evadare”, în 1963) și de Sandy Dennis (pentru „Sus, pe scara care duce în jos”, în 1967).

Filmele festivalului sînt văzute zilnic de peste 60.000 de spectatori.

În cursul celor șase ediții, cota maximă de popularitate printre ziaristi și spectatori a fost atinsă de actorii italieni Sophia Loren, Gina Lollobrigida, Giulietta Masina, Marcello Mastroianni, americanii Liz Taylor și Dany Kay, francezii Marina Vlady, Simone Signoret, Yves Montand și Jean Marais, englezul Ron Moody, sovieticii Tatiana Samoilova și Liudmila Savelieva.

TEATRU

Soții

Premieră culturală la Delhi : în capitala Indiei a fost înființat primul teatru profesionist, Teatrul de Cameră. El este în întregime opera a numai doi oameni, soții Gopal și Jalabala Sharman. Teatrul n-are încă sediu propriu. Spectacolele sînt găzduite la hotelul „Ashoka” din Delhi, care este mereu plin de cînd „lista pasagerilor” cuprinde numele soților Sharman.

Gopal și Jalabala Sharman fac totul începînd cu textul și terminînd cu machiajul. Evident, tot ei sînt și singurii interpreți. De aceea au nevoie de un repertoriu special. Primul lor spectacol se numește „Cerc întreg” și este compus din scurte povestiri și poezii scrise de Gopal Sharman între 1963 și 1967.

Înainte de a prezenta programul în fața publicului indian, cei doi artiști și-au încercat puterile într-un lung turneu în străinătate : în R.F.G., Belgia, Iugoslavia, Italia, Anglia. Originalul cuplu s-a bucurat de succes, care a fost după aceea confirmat acasă.

Acum cei doi artiști pregătesc un nou spectacol cu piesa în două personaje „Shri Rama”, scrisă tot de Gopal Sharman.

La timpul lui, fostul președinte al Indiei Sarvepalli Radhakrishnan — scriitor și filozof — a remarcat versurile unui anume Vachiketas, în care găsea o fericită îmbinare între tradiție și modernitate, și l-a sprijinit. Sub acest pseudonim se ascundea tînărul Gopal Sharman.

L. Inostranțev

REFLECTOR

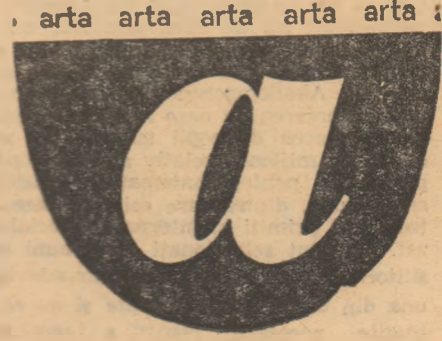
Monica Vitti are o agendă foarte încărcată : sub direcția lui Miklos Jancso turnează în „Teama cea de toate zilele”, Mario Monicelli a solicitat-o pentru filmul de scheciuri „Perechi”, iar cu Ugo Tognazzi formează un cuplu fericit în comedia lui Franco Giraldi, „Hainele”.

Jean-Claude Killy, vedeta schiului francez, a devenit actor de film. El interpretează rolul principal în comedia „Marela farsor” a lui Georges Englund, povestea unui profesor de schi care ajunge hoț. Partenerul lui Killy este Vittorio de Sica.

Cunoscuta actriță italiană Lucia Bosé beneficiază, grație regizoarei Lilitiana Cavani, de un rol de un intens dramatism în filmul „Fețe goale”. O tînără femeie, care a stat mult timp la ospiciu, nu poate rezista realității dure „de afară” și își caută din nou refugiul la spital.

Compasul—premiu cinematografic. Cele trei distincții ale Festivalului polonez de filme birstice sînt : compasul de aur, compasul de argint și compasul... verde. Premiul nu este atribuit, însă, de juriu, ci de spectatori.

arta
ca arta arta a.
arta arta arta a
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

Exigență

Desen de O. Tesler

ANTROPOLOGIE

Meniuri

de acum 30000 de ani

Dacă alimentația omului din perioadele istorice începe să fie destul de bine cunoscută și dacă descoperirile arheologice o lămuresc treptat și pe cea a cultivatorilor din neolitic, datele existente pentru paleolitic sînt încă neconcludente. Singurele izvoare de informații sînt așezările omenești din acea vreme.

În aceste așezări au fost găsite multe oase de animale, poate și fiindcă acestea se păstrează mai bine. Așadar în paleolitic omul era carnivor, dar nu se poate afirma că acest tip de alimentație predomina. Pe de altă parte, determinarea speciilor animale ucise și a numărului de indivizi din fiecare specie permite să se constate de fiecare dată care era alimentul de bază, respectiv carnea unui animal predominant în regiune. În felul acesta au fost constatate diferențe chiar în cadrul aceleiași perioade și în zone geografice foarte apropiate. Astfel, în așezările de vînători de reni din nordul Germaniei au fost identificate oasele a 650 de reni, doi elani, un cal, un bizon și un porc,

rabile cu cele din stațiunile de trecere ale omului preistoric. După ce au ucis vînatul, îl taie în bucăți și trimite la tabăra de bază un mesager care se întoarce cu ajutoare pentru transport. Și din nou oasele și uneltele lăsate la locul împărțirii vînatului, unde eschimoșii își petrec cîteva zile, amintesc de obiceiurile paleolitice. În felul acesta o populație din vremea noastră aduce precizări asupra modului de trai preistoric.

Dar cum era preparată și consumată carnea? Dat fiind că vînătoarea este o îndeletnicire sporadică și riscantă, unii istorici socotesc că omul de acum 20000 de ani trebuie să fi cunoscut un procedeu de conservare a alimentelor și îndeosebi a cărnii, probabil prin uscare și afumare. În acest sens nu există însă decît o singură sugestie arheologică: într-o așezare preistorică din Noua Zeelandă, numărul capetelor de pește găsite a depășit cu mult resturile de părți centrale ale scheletelor; specialiștii au dedus că populația respectivă conserva peștii după ce le tăia capul.

Al doilea mare grup de alimente, și anume cel al alimentelor de origine vegetală, a rămas și mai misterios, deoarece nu a lăsat urme directe. În această privință se pot face doar unele deducții pe baza dovezilor indirecte. Grăunțele de polen fosil lămuresc compoziția florei din preajma unei așezări, dar nu permit să se afirme și dacă flora respectivă era folosită în alimentație. Faptul că la un moment dat păpădia, de pildă, era foarte răspîndită nu înseamnă și că oamenii preistorici o apreciau ca aliment. Pe baza unor date etnologice (se știe, de pildă, că Pielele roșii cunoșteau peste o sută de specii vegetale comestibile) se poate deduce că și omul preistoric utiliza la maximum tot ce îi oferea natura. O altă dovadă indirectă în legătură cu exploatarea mediului vegetal și chiar cu prelucrarea produselor o constituie apariția unor pisaloage de piatră în paleoliticul superior. În plus, în această perioadă abundă și resturile de melci, scoici, pești, broaște țestoase de apă, care denotă și o exploatare intensă a cursurilor de apă.

Dorind să facă un bilanț al alimentației omului înainte de apariția agriculturii o seamă de istorici au încercat să calculeze, pe baza resturilor alimentare dintr-o așezare, numărul de calorii consumate. Dar lipsa unor date precise în legătură cu numărul locuitorilor, cu durata așezării respective și, îndeosebi, lipsa resturilor vegetale le-a zădărnicit eforturile. Pentru a se ajunge la un rezultat a fost propusă acum o cercetare mai amănunțită a solurilor din așezările preistorice, întrucît multe substanțe organice se pot conserva în sol un timp extrem de îndelungat. Dintre metodele moderne de analiză chimică cromatografia ar putea face revelații importante.

Pînă la obținerea acestora trebuie să ne mulțumim cu aprecieri relative. Se pare că, în general, consumarea cărnii s-a intensificat în timp — grație progreselor realizate în metodele și uneltele de vînătoare — și spațiu — adaptarea la medii mai puțin bogate în produse vegetale obligîndu-i pe strămoșii noștri să perfecționeze exploatarea regnului animal. În același timp, așezările din paleoliticul superior atestă că omul din paleolitic era mult mai carnivor decît în epocile anterioare, iar compararea așezărilor africane cu cele europene dovedește că la latitudinile mai reci, deci mai puțin ospitaliere pentru plante, omul s-a văzut nevoit să-și procure mai multă carne.

PSIHOLOGIE

Revelarea capacităților precoce ale copiilor

Sînt opt ani de cînd marele centru științific de la Novosibirsk (celebra filială siberiană a Academiei de Științe a U.R.S.S.) a început o experiență

care este urmărită cu mult interes în toată lumea. Savanții de acolo au înființat o școală pentru care sînt recrutați elevii cei mai înzestrați din U.R.S.S. Profesorii sînt somități ale științei mondiale, care și-au propus să creeze cadre de mare specialitate pentru cercetare. Cu același prilej au putut fi însă stabilite și principiile, formele de organizare și metodele apte pentru a pune în valoare capacitățile copiilor.

Dar ce se înțelege, la drept vorbind, prin „capacitate”? Și ce trebuie să credem despre formula repetată cu tot mai multă insistență de o seamă de specialiști în psihologie socială: „orice om este un geniu”?

Pus în fața acestor întrebări acad. S. Beliaev, rectorul Universității din Novosibirsk, a răspuns:

— Să ne imaginăm, de pildă, un elev din clasa a 7-a sau a 10-a, dacă vrei, care are note bune la toate materiile. Noi îi dăm să rezolve o problemă care îi amintește de acelea de la școală, dar ea ascunde și o subtilitate care o face să nu poată fi soluționată prin procedee „școlare-standard”. De multe ori, elevul cel bun nu observă originalitatea problemei. Iar soluția pe care o dă e falsă; avem astfel de a face cu un elev silitor, dar fără capacități matematice speciale. După părerea mea, un copil talentat se arată interesat tocmai de fenomene insolite sau observă într-un fenomen obișnuit detalii care nu-i izbesc pe ceilalți.

În ce privește formula: „oricine este un geniu”, ea merită să fie reținută, dintr-un anumit punct de vedere. Același băiat care a rămas „surd” la matematică, ar putea fi foarte înzestrat pentru construcții. Fiecare copil sănătos are anumite trăsături izbitoare. Ele trebuie însă depistate. N-avem dreptul de a impune copiilor sau adolescenților vîltoarea lor profesiune, dar trebuie să observăm din timp inclinarea lor către o disciplină sau o meserie.

Trebuie să deducem deci că există mulți copii și, în genere, mulți oameni înzestrați? În orice caz, se pare că mai mulți decît se crede de obicei. Numai că o bună parte dintre ei nu se pot manifesta. Cînd savanții din Novosibirsk au început să organizeze olimpiadele lor fizico-matematice, ei au observat, de pildă, că majoritatea elevilor participanți erau de la oraș. Nu s-au mulțumit însă cu această constatare și, socotind situația amintită ca nefirească, au hotărît să selecționeze

Șta știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința
știința știința știința

Evident, nici unul din acești „mediocri înzestrați” n-ar fi putut deveni vreodată ingineri, dat fiind că n-ar fi trecut examenele de intrare în universitate. În școala savanților de la Novosibirsk profesorii s-au străduit să lege pasiunea lor pentru „meșterit” cu studiul teoriei și, într-adevăr, mulți dintre ei sînt acum excelenți matematicieni, dat fiind că au fost ajutați să înțeleagă că matematica este o condiție indispensabilă pentru invențiile lor.

Desigur, în opt ani n-au putut fi studiate multumitor toate aspectele prospectării și formării copiilor înzestrați. Viitori matematicieni au, de pildă — se mai întreabă încă profesorii de la Akademgorodok (cetatea științifică a savanților siberieni) — capacități creatoare sau numai o excelentă memorie? Căci, se știe, există oameni înzestrați cu o putere realmente excepțională de a asimila ideile altora, dar foarte slabe aptitudini către o creație independentă. Și adesea e foarte greu de deosebit unii de alții.

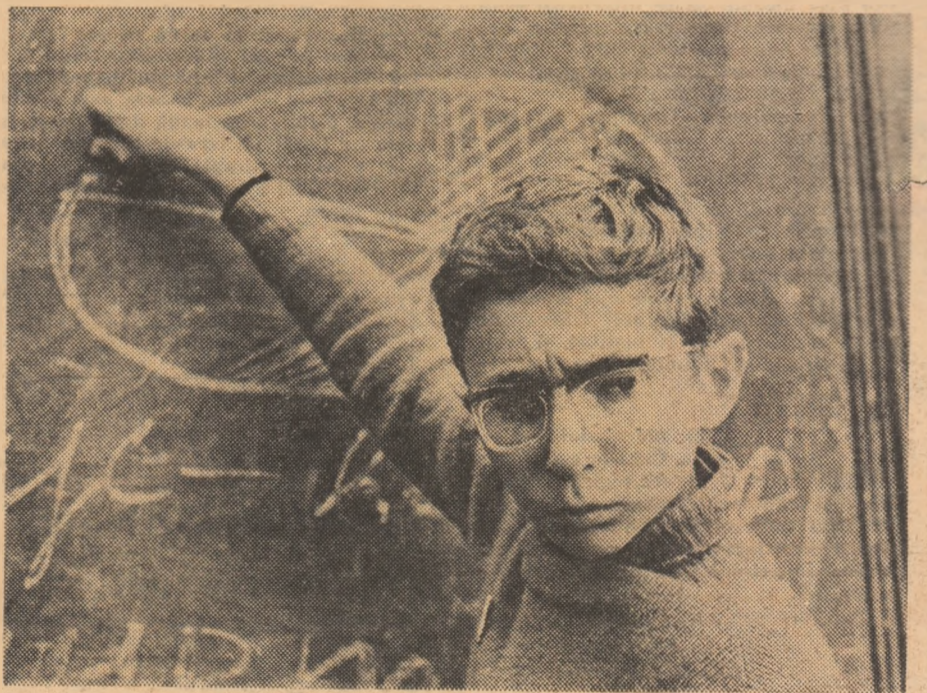
Cum ar putea fi prospectate însă ta-

Picturile rupestre confirmă că omul paleolitic era un vînător încercat.

pe cînd la populațiile din sudul acestei țări, pe lângă resturile a 640 de reni, au apărut și 870 de iepuri arctici, 249 porci și 200 de cai.

Nu se știe cum erau ucise animalele, dar s-a putut deduce ce se întimpla cu ele după aceea. În Iran, de pildă, există un număr foarte mare de așezări preistorice cu ajutorul cărora a fost reconstituit felul în care locuitorii își agonisau hrana acum 30000 de ani și implicit modul lor de viață. Felul și numărul uneltelor și oaselor găsite sugerează existența a trei tipuri de așezări: în primul rînd cele de bază aflate în peșteri destul de mari, bine amplasate din punct de vedere al vînătorii și culesului, al aprovizionării cu apă și combustibil și conținînd mari cantități de oase. Dar proporția oaselor nu este aceeași la toate animalele: de la animalele mici sînt reprezentate toate oasele, pe cînd de la animalele mari unele lipsesc cu desăvîrșire. Concluzia trasă de specialiștii a fost că vînatul mare era tăiat în bucăți la locul uciderii și că pînă la așezarea de bază erau transportate numai unele părți. De altfel, al doilea tip de stațiuni confirmă această supoziție. Ele par să fi fost ocupate numai intermitent. Fiecare nivel de ocupație — în care există oase și unelte — corespunde însă unui adevărat eveniment; astfel, într-una din stații cele mai vechi resturi atestă împărțirea unui cerb; după un interval liber, corespunzător unui strat steril, l-a urmat desmembrarea unor bouri. A treia categorie, stațiunile de trecere, se caracterizează printr-un mic număr de unelte răspîndite pe sol. O paralelă interesantă poate fi stabilită între „tabelele” preistorice și modul de viață al unor eschimoși. Aceștia au și acum tabere de bază sezoniere din care grupuri de bărbați pleacă periodic la vînătoare. La haltele pe care le fac pentru a pîndi vînatul, eschimoșii lasă resturi com-

Tînăr astronom

Foto: A.P.N.

pentru școală și elevi de la țară, de astă dată însă numai pe baza capacităților lor, fără a ține seama de cuantumul de cunoștințe. Și într-adevăr, mulți dintre ei au trecut cu brio examenul de admitere. Dacă n-ar fi fost ajutați însă să-și găsească vocația... Răspunsul se impune de la sine.

Sau un alt exemplu. Savanții din Novosibirsk hotărîseră să primească în școala lor de fizică și matematică nu numai elevi cu înclinații spre matematică, fizică și chimie, ci și copii cu pasiune și talent pentru invenții. Aceștia din urmă nu li s-au dat să rezolve probleme de matematică sau de fizică, ci li s-a cerut să creeze modele originale. Zeci de tineri savanți au cutreierat Siberia și Kazahstanul căutînd copii dotați în direcția amintită. Cu acest prilej s-a văzut că cei mai mulți dintre ei erau elevi mediocri, care-și petreceau cea mai mare parte a timpului lor „meșterind”, experimentînd sau inventînd tot felul de lucruri în detrimentul îndatoririlor școlare.

lentele de la o vîrstă fragedă? Dar mai întii ce înseamnă vîrstă fragedă? Mulți psihologi socotesc că perioada cea mai fecundă este aceea cuprinsă între naștere și cinci ani. Ar fi de ajuns — afirmă acești psihologi — ca unui copil să i se creeze condiții artificiale ideale în această perioadă, pentru a face orice din el. S-ar putea, cu adevărat, ca un astfel de copil să-i întrecă pe semenii lui de cinci ani. Dar nu-i deloc exclus ca mai tîrziu el să aibă o întîrziere de 10 ani față de ei. De aceea, la Akademgorodok nu se preconizează crearea de oaze artificiale pentru formarea de copii minune. Ci se caută, cu mijloace relativ simple, copii pasionați pentru matematică, fizică sau chimie, dintre care cei mai înzestrați sînt primiți în internatul specializat. Nu sînt selecționați elevi buni și silitori, ci copii care iubesc într-adevăr una din disciplinele amintite și au calitățile necesare pentru a lucra în timpul ei.

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica

DESALINIZARE

**Bună la orice:
apa de mare**

Congrese, colocvii și declarații autorizate au subliniat adesea interesul pe care-l prezintă pentru omenire desalinizarea apei de mare prin intermediul atomului. Interes absolut justificat, date fiind necesitățile mereu crescînde în apă dulce sau penuria prețiosului lichid nu numai în regiunile de deșert ale globului, ci și în zone temperate. Pentru a întîmpina viitorul în bune condiții, savanții și tehnicienii și-au intensificat eforturile în mai multe direcții deodată: spre detectarea pinzelor de apă subterane, a realizării unor sisteme de aducțiune pe mari distanțe și reutilizării la maximum a apelor folosite, dar și către găsirea unor metode care să permită folosirea imensei rezerve de apă a mărilor și oceanelor atît pentru agricultură, cît și pentru industrie.

În ce privește agricultura, a fost lansată ideea folosirii pe scară mare a apei sărate la irigarea culturilor, lucru socotit de neconceput odinioară. În urma unor cercetări și experiențe minuțioase, specialiștii au dovedit totuși că ideea este perfect realizabilă. Cum au procedat? În cadrul unor centre agricole experimentale s-au determinat care sînt plantele care se acomodează la

După cum se vede, aceste plante udate cu apă de mare s-au dezvoltat cît se poate de bine

irigația salină. Selectarea s-a făcut prin stropire repetată și progresivă cu apă conținînd procente variate de sare a diferite specii de plante, între care griul, orzul, lucerna, trifoiul, roșia, lăptuca etc. În final s-a constatat că cele mai rezistente — cu o bună toleranță la sare — sînt orzul, măzăricea, orezul, lucerna, trestia de zahăr și iarba, dar și griul și porumbul. Apoi procedeul a fost extins la suprafețe mari, care au confirmat valabilitatea experiențelor de laborator. Pentru a da un exemplu, amintim că s-au obținut ran-

damente de 25—30 chintale de griu la hectar, fără administrare de îngrășăminte azotoase, de 35 chintale/ha la porumb sau de 25 tone/ha la lucernă.

Una din primele condiții ale unei irigații saline reușite s-a stabilit că este un drenaj judicios efectuat. Astfel, pe o plantație vegetația a fost udată cu apă conținînd 4 g de sare la litru care a adus un aport suplimentar de 200 mm la cei 160 mm de apă de ploaie. Dar din cauza drenajului necorespunzător, pînza de apă a îmbibat solul prea mult, apa n-a mai circulat destul de rapid, ceea ce a dus la scăderea recoltei.

Dar dacă e posibil ca apa de mare să fie folosită pe ogoare așa cum este, adică sărată, în industrie, ale cărei necesități în apă dulce cresc vertiginos, ea n-ar putea fi utilizată decît desalinizată. Există patru metode principale de desalinizare: evaporarea, congelarea, electrodializa și osmoza inversă. Toate au în vedere separarea solventului (apa) de substanța dizolvată (sarea). În urma unor prime experiențe, făcute de cercetători din U.R.S.S., S.U.A., Franța, Anglia și alte țări, se pare că pentru un viitor mai mult sau mai puțin apropiat perspectivele cele mai promițătoare le oferă evaporarea instantanee, întrucît ea nu reclamă decît vapori cu presiune scăzută, furnizați de reactoare nucleare. După părerea experților, construirea unor astfel de reactoare este perfect posibilă, dar o seamă de dificultăți tehnice ivite la nivelul schimburilor termice reduc deocamdată interesul economic al soluției. Centralele electronucleare ar putea furniza vaporii de joasă presiune la un preț de cost scăzut, prin simpla detenție într-o turbină a vaporilor cu presiune înaltă. În felul acesta reactorul ar furniza nu numai vaporii necesari alimentării instalației de desalinizare, ci și electricitate. O asemenea uzină — preconizează specialiștii — ar putea fi alimentată de două reactoare cu apă ușoară. Instalată pe o insulă artificială, ea ar debita o producție de șase sute de milioane de litri de apă dulce pe zi, cantitate suficientă pentru satisfacerea necesităților unei așezări industriale cu 750 000 de locuitori.

O soluție foarte interesantă o aduce unitatea de desalinizare de pe malul Mării Caspice. Foarte interesantă, deoarece va fi cuplată la o centrală de un tip inedit, anume un reactor supra-generator cu neutroni rapizi de 350 MWE. În același timp, experții sovietici proiectează reactoare și mai puternice, de tipul celui aflat în funcțiune la Beloiarsk sau reactoare compacte de tipul celui de la Merkeles cu o forță de 750 MWE și care consumă uraniu incombilabil și utilizează ca moderator și refrigerent un lichid organic derivat din petrol. E vorba de o instalație foarte simplă, ușor de montat și demontat, extrem de mobilă și care, cuplată cu o instalație de desalinizare, poate produce zilnic 3 200 000 litri de apă dulce. Dar în regiunile arctice, unde marea este mai tot timpul parțial înghețată, cum s-ar putea proceda? Sau, mai bine spus, cum se și procedează. Căci în Arctica sovietică, imediat ce începe sezonul rece, o serie de bazine instalate în pantă lină și înalte de 15 cm, sînt umplute cu apă sărată. În momentul cînd gheața ajunge la o grosime de 1,5 cm apa aflată dedesubt și care acum conține toată sarea este evacuată, iar gheața eliberată astfel de saramură este topită și apoi utilizată.

BIOGEOGRAFIE

Cînd animalele trec granițele clandestin

În ultimii ani, ori de cîte ori se vorbește de legile care guvernează natura este utilizat parcă automat cuvîntul echilibru. Dar ce vrea să însemne el în acest context?

Să începem cu o recentă constatare făcută de cititorii americani, anume că revistele ilustrate reproduc în ultima vreme, alături de portrete ale unor stele de cinema sau criminali celebri, fotografii ale aparent pașnicului somn (Silurus glanis). Cărei împrejurări să se datoreze însă această vastă publicitate făcută banalului pește? Este un prieten, un dușman al omului? Pentru S.U.A. este un dușman, și încă unul de temut.

În locurile lui de baștină — Asia de sud-est — somnul „rătăcitor”, cum i se spune, o specie fără prea mare valoare a somnului cunoscut și la noi, nu se remarcă prin nimic deosebit. Deși are două însușiri remarcabile: poate trăi

multă vreme fără apă și se deplasează cu ușurință pe uscat. Se prea poate ca tocmai aceste calități să-l fi determinat pe vreun negustor de pește american să aducă cu el în patrie cîteva exemplare. Dacă ar fi știut atunci negustorul ce mare pacoste avea să devină pentru Florida micuț intrus!

Originar din Tailanda, somnul „rătăcitor” s-a adaptat repede la noile condiții și a început să se înmulțească. În clipa de față el trăiește în mare număr în multe bazine de apă din sud-estul Americii. Fiind, cum am mai spus, un pește fără prea mare valoare și, în plus,

Campania de stîrpire a leoparzilor, organizată la un moment dat în anumite regiuni din Africa, a zdruncinat echilibrul biologic.

răpitor, a devenit în scurt timp dușmanul altor viețuitoare din apele pe care le populează. Și a fost declarat în afara legii. Dar bătălia purtată împotriva-i n-a fost ușoară. În noua-i patrie somnul „rătăcitor” n-a găsit printre animale nici dușmani, nici concurenți, el fiind cel mai singeros. Oamenii au încercat mai întîi să otrăvească apa, dar peștele a părăsit-o căutînd alta sănătoasă. Pentru deplasarea pe uscat el se sprijină pe aripioarele din față, iar simulacrul de plămîni îl ajută să străbată distanțe mari. E interesant de semnalat că acest pește bătuș nu este nici pe uscat mai pașnic. Un somn „rătăcitor” a îndrăznit să muște chiar un ciine.

În apele Tailandei, somnul are dușmani naturali care nu-l lasă să depășească o anumită limită și în felul acesta se menține echilibrul natural. Și în noua-i patrie a existat pînă la venirea lui un echilibru dar somnul genetic l-a distrus.

Sau un alt exemplu. Iepurii sînt cele mai răspindite mamifere de pe pămînt, în afară de șobolani și șoareci. Dar nu sînt uniform răspîndiți. Cei mai mulți trăiesc în Australia. Acum o sută de ani, un grup de europeni au adus acolo vreo două duzini de iepuri. Ce a urmat după aceea însă i-a pus pe gînduri pe specialiști care au numit fenomenul explozie biologică. În scurt timp, cei 24 de iepuri și-au asigurat milioane de urmași. Rozînd iarba pe suprafețe mari, au devenit o adevărată primejdie pentru ovi-cultură. Drept care împotriva iepurilor a fost declanșat un aprig război. Iepurii au continuat totuși să cucerească noi teritorii și să se înmulțească. Următoarea măsură a fost popularea continentului cu vulpi. Dar acestea n-au stîrpit în primul rînd iepurii, ci alte animale care pînă atunci nu fuseseră atacate de nimeni. Încît, departe de a aduce vreun folos, vulpile au zdruncinat pentru a doua oară echilibrul continentului australian.

Pînă la urmă iepurii au fost totuși stîrpiți. Microbiologii au provocat în rîndul nevinovaților animale epidemii care în scurtă vreme le-au lichidat. Crescătorii de oi au răsuflat ușurați. Dar bucuria le-a fost de scurtă durată. Echilibrul a fost din nou zdruncinat. Ciinii sălbatici dingo, care în timpul invaziei de iepuri prosperaseră, după stîrpirea celor din urmă au început să atace oile. Și australienii au început să se întrebe: să fi fost iepurii mai răi decît ciinii?

Dar cîte exemple de zdruncinare a echilibrului natural nu s-ar putea da! La un moment dat în Africa a fost organizată o campanie de stîrpire a leoparzilor. Tăranii, cărora răpitorul le omora din cînd în cînd iezi, erau mulțumiți să scape de el. Dar în numai cîteva ani s-au înmulțit fantastic de mult babuinii, o altă calamitate pentru terenurile cultivate. Încît tăraniile africani și-au dat seama că leopardul, care le ținea „în friu” pe maimuțe, era totuși o importantă verigă a echilibrului natural.

Putem deci conchide că echilibrul este un mecanism natural extrem de important. Și cum zdruncinarea lui nu poate fi totdeauna prevăzută, raporturile de reciprocitate din natură constituie acum un obiect de cercetare pen-

tru biologia modernă. Consecințele dezechilibrului se vădesc atît în viața de toate zilele, cît și în economia unei țări. De multe ori, cauzele pot fi întîmplătoare. Nu de mult, de pildă, un cameleon din Guineea a ajuns, într-o legătură de banane, la Leningrad. În cazul în speță, întîmplarea n-a avut urmări grave. În Florida însă, o întîmplare asemănătoare a pricinuit mari pagube economiei. A fost vorba de o invazie de melci africani. Întorcîndu-se cu părinții dintr-o lungă călătorie, un copil de cinci ani a scos din geamantan, împreună cu alte bagaje, trei melci neobișnuit de mari și frumoși. Mama i-a cerut copilului să-i arunce imediat pe fereastră. Firește, nici mama, nici copilul nu știau ce „criminali” pusese în libertate. Dar n-a trecut nici un an și melcii au distrus toată verdeața din împrejurimile orașului Miami. Au mîncat iarba, florile, buruienile, scoarța copacilor și chiar tencuiala caselor. Căci într-un an cei trei melci au avut un miliard de urmași.

În Africa, această specie de melci este o viețuitoare obișnuită care nu sîrînește nimănui interesul și nu face nici un rău pentru că are destui inamici care nu o lasă să prolifereze peste măsură. În America, însă, nimeni nu i-a putut veni de hac.

Se poate dar conchide că ivirea unui organism străin într-un mediu nou poate avea consecințe nedorite. Este adevărat că, uneori, mediul poate fi nociv pentru noul venit, din care cauză el piere (cum ar fi pierit cameleonul ajuns la Leningrad, dacă n-ar fi fost predat grădiniile zoologice), dar în alte cazuri el devine stăpîn pe situație. De aceea, zoologii se gîndesc astăzi de două ori înainte de a „îmbogăți” fauna cu elemente noi, iar la hotarele unor țări au fost instalate chiar adevărate cordoane biologice. Căci echilibrul este una din legile fundamentale ale naturii.

Fără cuvinte.

GEOLOGIE

Ce s-a întîmplat la Papigai?

Enigma de la Papigai reține de mai multă vreme atenția geologilor. Depresiunea cu numele de mai sus se află în tundra înghețată, la 250 de kilometri de litoralul sovietic al Oceanului Înghețat de Nord. Are o formă circulară destul de marcată și e acoperită cu sfărîmături de roci, care amintesc de rocile vulcanice, dar cuprind și minerale de altă origină, precum și resturi de organisme fosile. Alt fapt curios: cursurile de apă au acolo direcții radiale și circulare. În legătură cu originea acestei gigantice depresiuni cu un diametru de 100 de kilometri au fost formulate multe ipoteze. Un grup de cercetători, special constituit, care a investigat vara trecută la fața locului a ajuns la concluzia că depresiunea este consecința unei mari catastrofe cosmice. Geologii care au făcut parte din expediție afirmă că acum cîteva zeci de milioane de ani, Pamîntul s-ar fi ciocnit cu un asteroid, cu un diametru de circa 1 500 de metri, care s-a afundat mai bine de un kilometru în solul planetei noastre și, de-zintîndu-se a explodat. Explozia ar fi aruncat la suprafață mase enorme de rocă care au atins o grosime de 3 kilometri.

Iole pe Nipru

Foto: I. Somov (A.P.N.)

IN FRUNTE CU MARY CEA SINGEROASĂ

La Ngorongoro, printre hiene

O haită de hiene — aciuată în craterul vulcanului african Ngorongoro — și o curajoasă cercetătoare, Jane van Lovik-Huddol, sint eroina și respectiv autoarea volumului „Ucigași fără vină”. Pentru interesul lor, reproducem (după publicația „Nauka i jizni”) câteva fragmente dintr-un capitol al acestei cărți.

„Mary cea Singeroasă și Lady Astor, conducătoarele haitei din Scratching Rocks, alergau întins pe cimpia luminată de lună. În urma lor goneau alte vreo optsprezece hiene. Undeva în fața haitei dezlănțuite se zăreau două ghemotoace. Erau două hiene din altă haită care dormeau pașnic. Una din ele a avut noroc, căci s-a trezit la timp și a luat-o la fugă. Cealaltă, însă, mai puțin sprintenă, a fost atacată fulgerător de Mary cea Singeroasă și de Lady Astor. În câteva secunde a dat năvală și restul haitei și victima a dispărut din cîmpul meu vizual.

Deodată, din întuneric au răsărit vreo zece hiene din haita victimei. Erau în inferioritate numerică față de haita atacatoare, dar se aflau pe teritoriul lor și convingerea că-și apără drepturile le făcea agresive. S-au năpustit deci asupra invadatorilor, mai numeroși, iar aceștia, abandonându-și victima, au luat-o la fugă înapoi, fugăriți de stăpînii domeniului. La un moment dat însă cele două haita au ajuns la hotar. Prima haită a trecut dincolo de el și, văzîndu-se pe teritoriul propriu, s-a oprit. Numai deodată s-a oprit și cealaltă, neînfrînzînd să invadeze domeniul străin.

Față în față, cu cozile ridicate agresiv, haitele nu s-au slăbit din ochi o bună bucată de timp. Atrăși de răgetele lor din ce în ce mai înfricoșătoare, noi membri ai celor două grupuri rivale seseau în ajutorul semenilor lor, încît haitele deveneau acum din ce în ce mai mari. Bruce, Mary cea Singeroasă și Lady Astor și-au făcut vînt și, urmate de docilii lor supuși, au dat iama în haită adversă. Încăierarea, scurtă dar crîncenă, s-a produs în imediata apropiere a hotarului, cînd pe un teritoriu, cînd pe celălalt.

Asistasem de multe ori la „dispute teritoriale” între haita de hiene; nici una nu mi-a părut însă atît de lipsită de teme și atît de brutală. În fond, cele două hiene străine de haita din Scratching Rocks nu făcuseră altceva decît să doarmă pe un domeniu străin, dar foarte aproape de teritoriul lor.

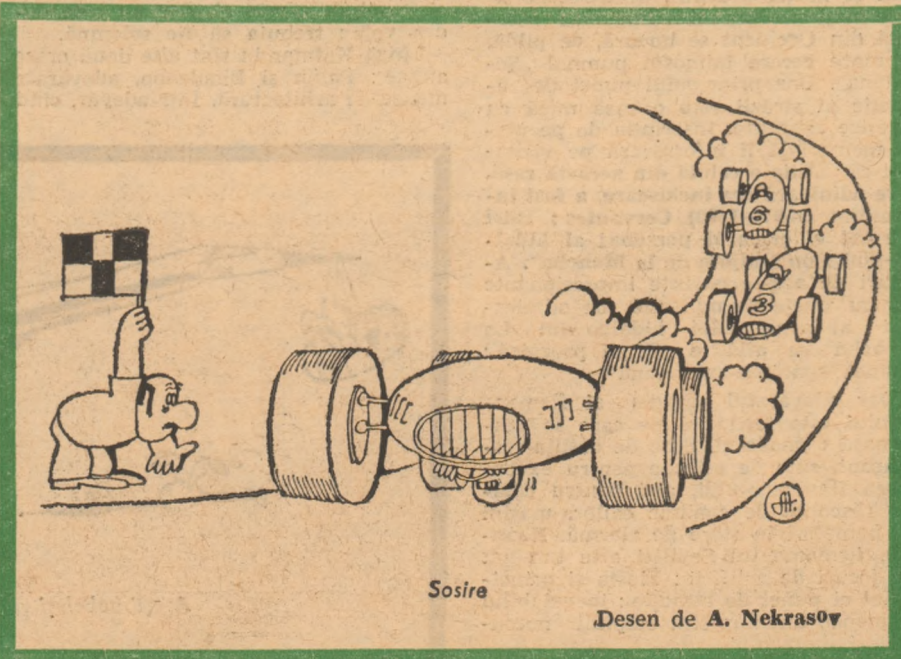
Puteam să recunosc cam jumătate din cele șaiszeci de hiene ale haitei din Scratching Rocks. Cînd ai puțină experiență poți să deosebești un animal de altul. Așa cum amprentele digitale ale oamenilor nu seamănă una cu cealaltă, nici forma petelor de pe blana hienelor nu seamănă de la un animal la altul. Încît puteam să le recunosc după aceste pete, dar și după forma corpului, mers și alte particularități individuale. Mărturisesc că la început, hienele nu mi-au plăcut. Pe atunci încă mai împărtășeam părerea, de mare circulație, că aceste animale ar fi antipatice. După un timp, însă, mai exact după ce le-am cunoscut pe Mary cea Singeroasă și pe Lady Astor, pe bătrîna Mistress Brown și pe Nelson, le-am îndrăgit.

Adevărata șefă a haitei din Scratching Rocks era Mary cea Singeroasă (hienele, ca și alte animale sălbatice, se supun legilor matriarhatului). Se bucura de un respect unanim. Nimeni nu îndrăznea

să cirtească cînd, zbîrlindu-și coada scurtă, Mary, dădea semnalul de atac. Mary cea Singeroasă era bună prietenă cu Lady Astor, care avea un rang aproape la fel de înalt. Amîndouă erau la fel de agresive, la fel de masive (cîntăreau, fiecare, cel puțin 130 de kilograme). În perioada cît le-am observat cele două șefe au adus pe lume, prima, doi pui gemei, cealaltă, un singur pui (pe care l-am botezat Miss Hiena). Nici una din cele două mame nu și-a sacrificat, însă, îndatoririle obișnuite de dragul educației progeneriturilor.

Mistress Brown, în schimb, în toți cei patru ani în care am urmărit-o n-a făcut decît să-și crească odraslele. Era o hienă calmă, destul de vîrstnică, cu o poziție intermediară în ierarhia haitei. Cu puțin timp înainte își pierduse jumătate din nas într-o încăierare. Rana se vindecase repede, dar în locul unui nas obișnuit de hienă se căseau două imense găuri. Ca și Mary cea Singeroasă, Mistress Brown avea o prietenă, pe grasa și placută Bagace, ocupată și ea, ore în șir, să-și dădăcească pe Sauce și Pickle ai ei.

Bătrîn, fără un ochi, cu urechile ferfite în numeroase bălăii, Nelson ocupa în haită un rang modest. Avea un mers ciudat, poate din cauza unicultului lui ochi care îl silea să țină capul puțin întors, ca să vadă drept înainte. Îmi plăcea enorm glasul lui. Urletul hienelor poate fi transcris printr-un „u-u-u-u” prelung, încheiat printr-un fel de „ap”. Cine nu l-a auzit nu și-l poate imagina. Fiecare „u-u-u-u-ap” face parte dintr-o serie de zece sau mai multe apeluri sonore, care, după un crescendo impresionant, se sting într-un pianissimo abia perceptibil. Nelson era posesorul unui glas de bariton de cea mai bună calitate, încît „ruladele” lui sonore, nelipsite în orice împrejurare, erau o adevărată desfătare. Mai mult, se pare că Nelson era îndrăgostit de propriul lui glas, întrucît uneori se plimba fără rost scoțînd cîte un „u-u-u-u-ap” de toată frumusețea, dar fără nici o semnificație. Numai pentru plăcerea de a „cînta”.

Sosire

Desen de A. Nekrasov

MICA ENCICLOPEDIA

De la chocolati la ciocolată

Europenii, mai exact conchistadorii spanioli, au auzit pentru prima oară cuvîntul **chocolati** în 1519. În limba aztecilor **chocolati** desemna o băutură fierbinte, preparată din boabe de cacao cu adaos de... ardei iute. Spaniolii au numit-o **chocolate**.

Din fericire pentru europeni, aztecii cunoșteau însă mai multe rețete de preparare a băuturii. Încît în Europa a ajuns o variantă fără piper și anume băutura favorită a regelui Montezuma, alcătuită din boabe de cacao măcinate, miere, suc de agavă și vanilie.

Timp de 200 de ani ciocolata a fost o delicată scumpă și rară, dar cu atît mai căutată. În secolul XVIII, de pildă, în Franța numai regina își permitea luxul de a savura ciocolată.

Ca valoare nutritivă, ciocolata și cacao se situează la loc de frunte printre produsele alimentare: boabele de cacao conțin 15 la sută proteine și 10 la sută hidrați de carbon. O sută de grame de ciocolată de bună calitate are 600 de calorii.

Acum 130 de ani chimistul rus A. Voskresenski a izolat și studiat substanța tonifiantă în boabele de cacao, numită **theobromină** (de la **theobroma**, hrana zeilor, numele pe care naturalistul Karl von Linné l-a dat arborelui de cacao). Ciocolata conține 0,4 la sută theobromină, cantitate suficientă pentru un efect stimulator moderat. O doză de 10 g de theobromină este, însă, mortală pentru om.

Aroma specifică a boabelor de cacao e dată de 40 de substanțe volatile. Un arbore de cacao, cu o înălțime de 8—10 m, dă o recoltă de 500 g — 2 kg de fructe. Fiecare fruct conține 50—60 de semințe-boabe. Cele mai întinse suprafețe cultivate cu arbori de cacao sînt astăzi în Brazilia, Ghana, Nigeria, Camerun și Togo.

BUN LA TOATE

Ars, omul mecanic

Înalt, lat în umeri, cu capul mare și rotund și cu ochii de culoarea smaragdului, Ars salută vizitatorii cu o voce cam metalică:

— Bună ziua. Intrați, vă rog. Numele meu e Ars. Sînt secretar radioelectronic. Doriți să ascultați muzică?

Apoi Ars apasă pe un buton și în hol răsună acordurile grave ale unei simfonii de Beethoven. După care secretarul-robot întinde mina spre o sticlă de apă minerală, umple cîteva pahare și cu un gest imbie vizitatorii să se servească.

Creatorul și stăpînul secretarului-robot este Boris Grișin, profesor la Institutul tehnic feroviar din Kaluga.

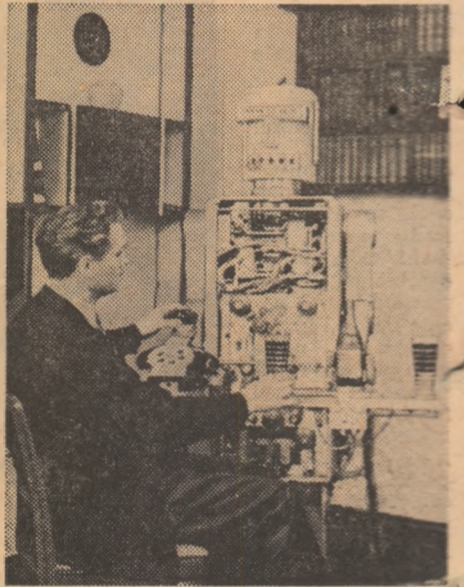
— Ideea de a crea un robot mi-a venit cînd s-a îmbolnăvit mama, pentru că îl era greu să se dea jos din pat și să răspundă la telefon, povestește Boris Grișin.

Construcția robotului l-a luat cîteva ani. Ars e alcătuit din aproape 20 000 de piese, cîteva zeci de motoare elec-

... varia ...
... varia varia ...
... varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...
... varia varia varia varia ...

trice și o sumedenie de fire de legătură care conectează robotul cu cinci magnetofone și cu alte aparate din locuință. Ce știe să facă Ars? În primul rînd, o mie și unul de mărunțuri ce-rute de munca de secretar. Dimineața își trezește stăpînul la ora indicată în ajun, apoi pune în funcțiune magnetofonul și-i amintește lui Grișin ce are de făcut în ziua respectivă. Cînd, în lipsa stăpînului, sună telefonul, Ars răspunde: „Aici 759 34. În momentul de față Boris Grișin nu e acasă. Întregirez tot ce vreți să-i transmiteți”. Conform programului dat, Ars stinge

sau aprinde lumina, menține în încăperi o temperatură constantă, aerisește locuința. Fără să iasă din camera lui, Ars știe ce se petrece în bucătărie.

În sfîrșit, Ars e și un foarte vigilent paznic. Cînd Grișin aruncă, ostentativ, un chibrit aprins în raftul de cărți, Ars ridică automat receptorul și fozmează numărul pompierilor.

La concursul unional de roboți, organizat la Moscova, Ars a primit un binemeritat premiu I.

ENIGMA DE LA CIVITAVECCHIA

O glumă a naturii

La Civitavecchia, situată la 90 de kilometri de Roma, a fost semnalat recent un fenomen natural ieșit din comun și deocamdată inexplicabil. Astfel, la ora 10.30 a.m. nivelul mării din dreptul localității a coborît brusc cu 50 de centimetri. În consecință, o fișe de uscat subacvatic, cu o lățime de 30—50 de metri, a devenit „uscat” în accepția cea mai proprie a noțiunii. Fenomenul s-a petrecut cu atita repezi-ciune, încît pe nisip au rămas mulți pești, raci și alte viețuitoare marine, surprinse de „superreflux”.

În portul Civitavecchia fenomenul a avut urmări mai serioase, pentru că mai multe remorcare s-au pomenit, subit, pe uscat. Din fericire, însă, după numai 6 minute nivelul mării a revenit la normal, sub ochii uimiți ai celor aflați pe țîrm.

CASA PRIETENIEI ROMÂNŌ-SOVIETICE

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR

In perioada 9—15 iulie 1971

Vineri 9 iulie, ora 19 : Dezbateri publice : „Interferența artă — industrie și coordonatele actuale ale gustului public”. Participă : PATRICIU MATEESCU, secretar al Uniunii artiștilor plastici ; conf. univ. dr. arh. ANTON DIMBOIANU ; lect. univ. NOROCEL CONSTANTINESCU. Discuția va fi condusă de IULIAN CRETU, președintele Comisiei de estetică industrială a municipiului București. Urmează filmul documentar „Tirgul Internațional București” și un film artistic.

Simbătă 10 iulie, ora 19 : Ciclul : „Ce țel animă literatura modernă”. Puncte de vedere : „Literatura în dialogul generațiilor”. Va vorbi : prof. univ. ALEXANDRU BISTRITĂNEANU. Urmează filmul documentar „Moartea căprioarei” și un film artistic.

Luni 12 iulie, ora 19 : Ciclul : „Arhitectura secolului XX”. Discuția la masa rotundă : „Prognoză și urbanism”. Participă : conf. univ. arh. LUDWIG THEODOR STAADECKER ; lector univ. POMPILIU GRIGORESCU. Discuția va fi condusă de arh. GHEORGHE SASARMAN. Urmează filmul documentar „Orizont științific” și un film artistic.

Mărti 13 iulie, ora 19 : Ciclul : „Orizont științific sovietic”. Conferința : „Prima stație orbitală pilotată — o nouă etapă în explorarea cosmosului”. Va vorbi : prof. univ. dr. MIHAI NIȚA. Urmează filmul documentar „In cosmos” și un film artistic.

Miercuri 14 iulie, ora 19 : Ciclul : „Univers artistic contemporan”. Participă : dr. VASILE TOMESCU, muzicolog, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice, secretar al Uniunii compozitorilor ; RADU PALADI, compozitor ; PETRE CODREANU, muzicolog ; Discuția va fi condusă de GHEORGHE FIRCA, muzicolog. Urmează filmul documentar „Festivalul internațional George Enescu” și un film artistic.

Joi 15 iulie, ora 19 : Ciclul : „Ocolul lumii în mozaic liric”. Festivalul literar : „Poezia scandinavă”. Cuvînt introductiv : prof. univ. dr. DUMITRU CHIȚORAN. Își dau concursul actorii : FORY ETTERLE, SEPTIMIU SEVER — artiști emeriți ; TATIANA IEKEL, AIME IACOBESCU. Urmează un film artistic. Manifestările au loc în grădina de vară a Casei prieteniei româno-sovietice din str. Băteștei nr. 14.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

GEORGESCU MIHAI — București : Citiți articolul „Reumatismul cronic degenerativ” publicat în nr. 24 din „Veac nou”. După tratamentul balnear, în anotimpul rece puteți face câteva cure consecutive de Gerovital H₃, serii de 12 fiole, o fiolă la două zile, cu pauze de 4—6 săptămîni, asociate cu agenți fizici (ionizări cu Ca și iod, solux, curenți diadina-mici sau ultrasunete).

ANA ZAVAD — București : În cistita colibacilară cronică, dacă Neoxazolul și Cloramfenicolul nu dau rezultate, utilizați Nitrofurantoin (Furadantin) în doză de 4—6 cpr./zi, Sulfametin 2 cpr./zi, Tetracilină 2 g/zi, 500 mg la 6 ore, timp de 14 zile ; cura se poate repeta, dacă rezistența colibacilului nu cedează. Puteți asocia și Negram, 2 tablete din 6 în 6 ore, 4 g/zi. Curele hidrominerale cu ape hipotone (Olănești) sau sulfuroase (Căciula-ta) pot da ameliorări remarcabile.

JULIAN — Ploiești : Rău ați procedat tratîndu-vă gonoreea „după ureche...”. Cu acest tratament făcut cu doze empirice, rezultatul nu poate fi decît antibio-rezistența germenilor și complicații la distanță (orhiepididimită, prostatită). În această situație vă sfătuim să vă prezentați neîntîrziat unui bun urolog, în vederea unui tratament corect instituit și urmat.

C. CERCEL — Craiova : CONSTANTIN Călin — București ; ANTALUȚ PETRU — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej ; MARCU D. — București ; B.I. ILIA — Hunedoara ; MAFTEI ILIESCU — Rădăuți : În prostatitele cronice cure periodice de tetracilină 250 mg, o capsulă la 6 ore, 3—4 g pe cură ; masaj prostateic, un masaj la două zile, băi calde de sezut. Regim alimentar din care se vor exclude alimentele excitante, condimentele, băuturile alcoolice. Ca medicație : Raveron sau Prostaveron conform indicațiilor din prospect.

N. VOICEV — Buzău : 1) Dacă tratamentul cu tetracilină este instituit precoce și urmat corect, afecțiunea se poate

vindeca definitiv și... frevocabil 2) Tensiunea arterială cu maxima între 12—15 poate fi considerată normală la adulții tineri. Cafeaua neagră și cofeina pot ridica ușor tensiunea arterială.

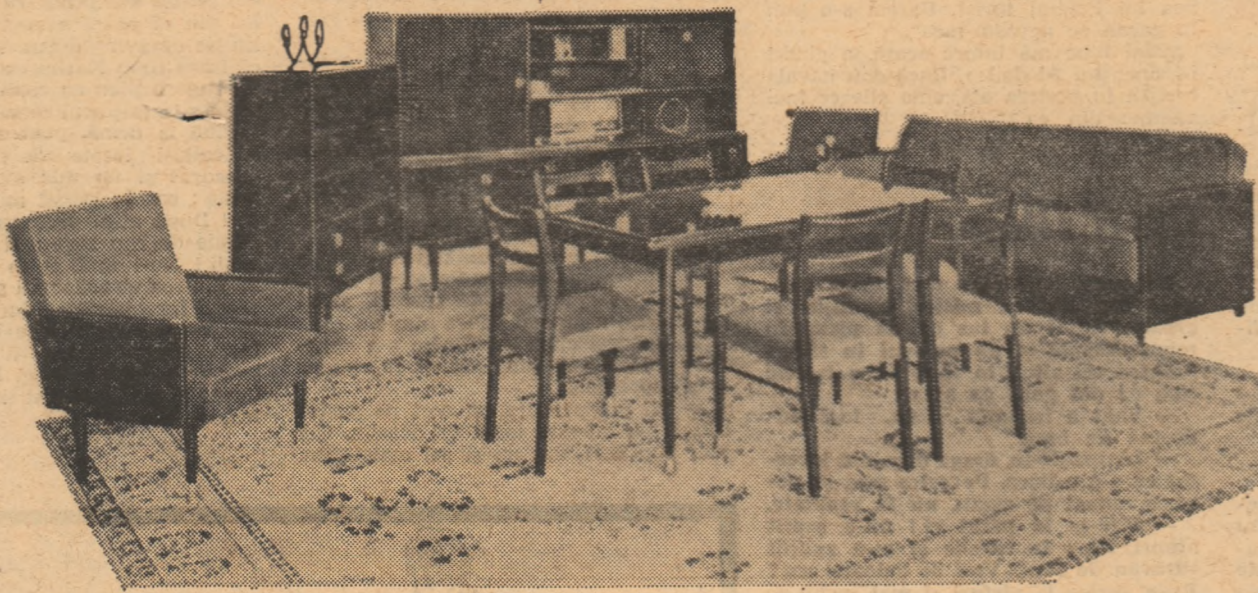
STATE VASILE — București ; N. ZARUBIN — Ploiești ; ORLANDO — Anina ; NELU — Ploiești ; MARCU AURELIAN — Suceava ; GH. LĂZĂREANU — București ; A. NICOLAE — Hunedoara ; S. KAROL — București ; DORU BRAD — Teleorman : Ejacularea precoce fiind de cele mai multe ori expresia unei hiperexcitabilități nervoase, se recomandă sedative, ca Extraveral 2—3 cpr./zi. Pentru diminuarea excitațiilor locale se utilizează următoarele unguente anestezice : pomadă cu xilină 5% ori cocaină bazică 0,5 g% + ulei de măsline 5 ml. Rezultate bune dă și Guanetidina (și Thioridazina) în doze de 50—100 mg cu 1—2 ore înaintea momentului oportun.

CUȚAD ION — București : Nu cunoaștem acest nou medicament ; prin urmare adresați-vă personal în scris spitalului respectiv care — sintem convinși — vă va informa asupra stadiului experimentării lui.

O REVELAȚIE PENTRU IUBITORII DE CONFORT

GARNITURA COMPLEXĂ

DACIA

UN PRODUS AL ÎNTREPRINDERILOR
MINISTERIULUI INDUSTRIEI LEMNULUI

cameră de zi •

• hol •

• bibliotecă

Alb și negru

Foto : I. Berliner (A.P.N.).

Cit ești turist înveți

Într-o zi, un turist a plecat din punctul A spre punctul B. În același timp un alt turist a plecat din punctul B spre punctul A. Amândoi s-au întâlnit în mijlocul drumului dintre A și B.

Mai departe povestirea noastră pierde orice contact cu matematica și devine o istorioară turistică cum sînt atitea altele în zilele noastre.

— Draguț orașelul ăsta, C, a remarcat Primul turist. Îmi place.

— Într-adevăr, e un orașel plăcut, a confirmat Al doilea.

— De unde vii ? s-a interesat Primul.
— Din B.
— A, din B ! Cunosc orașul, a exclamat Primul. Îl găsesc extrem de interesant.

— Într-adevăr, e interesant.
— Dar știi ce mi-a plăcut cel mai mult în orașul dumitale ? a continuat Primul. Lacul. E un monument al geniului uman. Și foarte bine amenajat.

— Da, lacul... Stai puțin, care lac ?
— Cum care lac ? Lacul de lângă hidrocentrală. O adevărată mare artificială.

— ? !
— Ei, frate, lacul de acumulare ! Ți-e mai mare dragul să-l vezi cum se lăfăie sub soare !

— Și, se lăfăie de mult ?
— De vreo doi ani.

— Hm... N-am mai auzit de el. E adevărat că sînt mai mult pe drum. Îmi place turismul. În ce privește lacul, găsesc că ideea a fost excelentă. Eu, de pildă, dacă voiam să pescuiesc, trebuia să fac cîțiva zeci de kilometri, pînă la lacul Seligher. Și uneori chiar pînă la Marea Caspică. Și zici că avem mult pește în lacul ăla al nostru ?

— Destul. La drept vorbind, pescuitul nu mă prea pasionează, am vizitat însă lacul din orașul vostru pentru că mă interesea peștera.

— Da, peștera... Dar care peșteră, frate ?

— Cum care ? Peștera de lângă B, are 350 de kilometri, un adevărat monument al naturii. Incepe din B și se termină într-o regiune învecinată.

— Nu mai spune ! Habar n-am de peștera asta ! Auzi, o peșteră la noi, în B ! Și încă cu prelungire...

— Ar trebui să fii mîndru de ea ! Du-te s-o vezi, cînd ai timp. Vizitarea incepe la ora 10. Intrarea gratuită. Dar cum se face, frate, că nu-ți cunoști propriul d-tale oraș ?

— Uite că amănuntele astea mi-au scăpat.

— Dar așezarea de oameni primitivi ai vizitat-o ? A fost descoperită chiar sub piața centrală.

— E de tip urban sau rural ?

— Ce ?

— Păi, așezarea de care vorbești.

— Nu-ți spusei, frate, că e o așezare de oameni primitivi ? După unii, ar fi fost întemeiată de neanderthalieni, după alții de pitecantropi. Oricum, însă, e foarte interesantă.

— Da, trebuie să-mi fac timp s-o văd și eu. Ce să-i faci, trăim în secolul vitezei ! Acum, de pildă, mă grăbesc să ajung în A, pînă nu e prea tîrziu.

— N-o să-ți pară rău. A e un oraș foarte frumos. Dar de ce să fie prea tîrziu ?

— Te pomenești că nu știi nimic ?

— Nu știu.

— Vasăzică habar n-ai că A se află în gardă ? Și doar e orașul d-tale !

— Ce tot îndrugi ? Cum adică se află ?

— Așa cum ai auzit. În fiecare an e tot mai jos față de nivelul mării. Și specialiștii au calculat că într-o bună zi o să fie acoperit de ape.

— Nu mai spune ! Sînt plecat de trei zile și nu știu nimic !

— Vezi ? Eu nu sînt din A și am și aflat că într-un an se află cu 1.5 centimetri și că în anul 3000 o să dispară sub valuri.

„Alerg înapoi, a hotărît atunci în sinea lui Primul turist. Barem s-o pun în gardă pe nevastă-mea”.

„Mai bine mă întorc acasă, a gîndit în sinea lui Al doilea. Dacă dau năvală turiștii în peștera aia, cine știe ce mă rămîne din ea ?”

I. Pavlov

Ca-n filme

Eram cu logodnica mea la cinema. Rula un film cu mister, senzație și groază. Adică un ins cu un pistol în mîna dreaptă și un pumnal în stînga fugărea un altul, în timp ce o femeie țipa ca din gură de șarpe.

— Vai ! a izbucnit Nina, înșfăcîndu-mă de braț.

— Liniștește-te, draga mea, am încercat cu s-o calmez. Povestea asta se petrece numai pe ecran, nu în realitate.

— Uite-te la părul ei ! mi-a șoptit atunci Nina la ureche și m-a zgîlțit zdravăn de braț. Vezi ce culoare are ? Roșu aprins la virfuri și mai închis pe creștet și la ceafă. Și ce coafură ! Un vis !

Pe ecran acțiunea se desfășura tumultos. Deznodămîntul tragic era iminent. Insul înarmat și avînd pe cap o pălărie de cowboy, de sub care scîlpiră ochilor nu făgăduia nimic bun, îl ajunsesse din urmă pe celălalt. O clipă de suspensie și răcnetul victimei a răsunat o dată cu pocnetul sec al pistolului.

— Vai ! a țipat iar Nina și și-a înfipt unghiile în mina mea.

— Liniștește-te, iubito ! Ești teribil de nervoasă de la un timp.

— Da, ție îți dă mina să fii calm ! Nu vezi ce profil înnebunitor are ? Și cum și-a machiat ochii ? Dar ce preece tu !

Ascultă-mă ce-ți spun, combinația asta de rimel albastru și de păr în două nuanțe de roșu e de mare rafinament.

Nu mă pricepeam, e adevărat, incit am tăcut mile. În timp ce victima, în sîcriu, era purtată pe umerii prietenilor rămași în viață, orchestra intona un sfîșietor marș funebru, iar femeia care țipase ca din gură de șarpe plîngea în hohote, Nina mi-a șoptit :

— Privește ! Are fusta mult mai lungă decît a mea ! Vezi ? Cu cel puțin șase centimetri. Are și slițuri în părți.

— Probabil că așa se poartă în savană, am brodit-o eu.

— Vorbești prostii ! E ultima modă pariziană !

— New-yorkeză..., ne-a apostrofat o spectatoare din fața noastră.

După cîteva zile Nina mea era tunsă, coafată și vopsită ca eroina filmului. Combinația de rimel albastru și de păr în două nuanțe de roșu era, dacă nu rafinată, cel puțin originală. Dar nu-l venea rău. De unde am tras concluzia că o fată frumoasă rămîne întotdeauna cum a făcut-o natura.

Filmul următor a adus alte modificări în înfățișarea logodnicei mele. De frumoasă era tot frumoasă, numai că eu începusem să arăt cam anaeronic pe lângă ea. Să-și fi dat seama și Nina de asta ? Cert e că după al cincilea film ne-am despărțit. Vreau să spun că Nina m-a părăsit. Dar nu așa, oricum, ci ca-n filme. Adică mi-a aruncat o privire a la Giulietta Masina, a ris a la Monica Vitti, și-a pus mina în sold a la Sophia Loren și a plecat cu mersul de regină al Claudiei Cardinale.

V. Podolski

— Cînd obosești, să-mi spui, auzi ?

Desen de V. Tamaev

Stîrșitul unui vis

Kasim Alimov trăia într-un ultramodern apartament dintr-un oraș ultramodern. Apartamentele și orașele sînt însă cum sînt, încît Kasim tinjea după un cort amplasat undeva în mijlocul naturii. Dar nu un cort ca toate corturile, ci unul încăpător și, pe cit posibil, cu elemente de confort. Și tînjind așa, Kasim și-a amintit că la Teatrul de operă și balet văzuse un corț care i-ar fi convenit. Drept care s-a dus întins la susnumitul teatru.

— Îmi faci rost de un cort ? l-a întrebat Kasim pe paznic, căruia îi mersese vestea că pentru o sticlă de vin era în stare să scoată din fosa orchestrei trombonul sau contrabasul, la alegere.

— Ce cort ?

— Cel mai bun.

— O jumătate de cort, dacă vrei.

— Ce să fac cu o jumătate de cort ?

— Altă marfă n-am. Pe scenă nu se pun decît jumătăți de corturi, altfel spectatorii n-ar mai vedea nimic.

În aceeași clipă de Kasim s-a apropiat un ins care pînă atunci se aținuse prin apropiere.

— Vă pot procura un cort pe gustul dv., i s-a adresat insul lui Kasim. Cel mai bun cort, dar nu și cel mai ieftin.

— Soțul meu mă maltratează

• umor •
• umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •
• umor umor umor u •

— Dacă-mi convine, îl iau.

Insul l-a luat de braț și l-a tras deoparte.

— Un cort japonez, lux-anția. Masă plastică din cap pînă-n picioare, cu o capacitate de 400 de persoane. Comandă specială pentru nomazii înstăriți din Sahara. Fără țărui, frîngii și alte marafeturi. În același preț intră și un mic compresor care umflă cortul în numai o jumătate de oră.

Kasim, mare admirator al inovațiilor tehnice, a cumpărat cortul fără să se tocească. De bani nu ducea lipsă. După care a trecut la împlinirea visului lui. A transportat cortul în munți, a pus în funcție compresorul și bucură informă de masă plastică a începută prîndă viață. Exact după o jumătate de oră pe pajiștea alpină se înalță o superbă construcție din plastic și aer. După încă o jumătate de oră Kasim a asamblat instalația de gaz, electricitate și canalizare, precum și încălzirea piscină cu fundul de un verde tandru. De departe cortul semăna cu un circ de dimensiuni medii sau cu un pavilion de expoziție. În orice caz, cînd un văr de la oraș a venit să-i facă o vizită, automobilul lui a încăput perfect în spațiosul vestibul al cortului.

Visul lui Kasim devenise deci realitate. Mai mult, cortul din creierul munților îi oferea toate avantajele civilizației și nici unul din dezavantajele ei. Aparatele tranzistorizate, televizorul, și el o ultimă noutate a tehnicii mondiale, telefonul ș.a.m.d. îi asigurau o legătură permanentă cu lumea înconjurătoare. E adevărat, a avut totuși o mică neplăcere, dar ea s-a rezolvat rapid. Coșul mașinii de gătit nu era perfect etanș și din cauza asta un vag amestec de gaze nocive polua atmosfera interioară a cortului. Un prieten de la oraș i-a făcut însă rost de o instalație ultramodernă de aer condiționat, care i-a îngăduit lui Kasim să respire mai departe cel mai pur aer montan. În plus, instalația asigură un regim constant de umiditate, conform normelor în vigoare. Ce-i drept, scotea un fel de zbrînit neplăcut, încît Kasim trebuia din cînd în cînd s-o scoată din priză, ca logodnica finului său să poată exersa la pian într-o liniște desăvirșită (am uitat să vă spun că între timp Kasim comandase la oraș un superb pian cu coadă, pe care îl instalase în mijlocul cortului).

Pînă la urmă, pentru a evita micile dificultăți iscate de transporturi și-a procurat și un mic avion. Și cu asta basta ; era în sfîrșit mulțumit. Cred și eu ! După atîta perseverență, muncă și bătaie de cap spre a-și vedea visul cu ochii ! Nu-i mai puțin adevărat că la împlinirea visurilor lui a contribuit progresul înregistrat azi în toate domeniile. Progresul nu cunoaște însă limite. Așa încît, foarte curînd, a luat asemenea proporții, încît la baza legumicolă unde lucra Kasim au fost instalate cîntare noi, de mare precizie.

G. Fere